

تاریخچه منظر

از رنسانس تا پست مدرن

ایان دی. وایت

مترجم: دکتر علی اسدپور
(استادیار دانشگاه هنر شیراز)

تاریخ منظر

از رنسانس تا پست مدرن

Landscape and History

ایان دی. وایت

مترجم: دکتر علی اسدپور

(استادیار دانشگاه هنر شیراز)

انتشارات تخصصی هنر،
معماری و شهرسازی

کتابخانه کسری

وایت، ایان، ۱۹۴۸ - م.

Whyte, Ian (Ian D.)

تاریخ منظر از رنسانس تا پست مدرن/ایان دی وایت: ترجمه علی اسدیپور.

مشهد: کتابکده کسری، ۱۳۹۶.

۲۴۶ ص: مصور(رنگی).

شابک:

۹۷۸-۶۰۰-۶۵۰۹-۲۶-۶

فهرست نویسی: فیبا

Landscape and History since 1500, 2004.

یادداشت: عنوان اصلی:

یادداشت: کتابنامه.

یادداشت: نمایه.

Human ecology -- History

موضوع: بوم‌شناسی انسانی -- تاریخ

Landscape ecology -- History

موضوع: بوم‌شناسی منظر -- تاریخ

شناسه افزوده: اسدیپور، علی، ۱۳۶۱ - مترجم

GF۴۱/۲ت۲ ۱۳۹۶

رده بندی کنگره:

۳۰۴/۲

رده بندی دیویی:

۵۰۲۹۶۹۶

شماره کتابشناسی ملی:

کتابکده تخصصی هنر، معماری و شهرسازی کسری

تاریخ منظر

از رنسانس تا پست مدرن

ایان دی. وایت

مترجم: علی اسدیپور

(استادیار دانشگاه هنر شیراز)

صفحه آرایبی و آماده‌سازی چاپ: منا گندمکار

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۶

شمارگان: ۵۰۰

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ آستان قدس رضوی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۰۹-۲۶-۶

انتشارات: کتابکده کسری

نشانی انتشارات: مشهد فلسطین ۱۴ پلاک ۱۰ تلفن: ۰۵۱ ۳۷۶۷۰۰۱۹

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای انتشارات محفوظ است.

مرکز پخش: کتابکده کسری

تلفن: ۰۵۱ ۳۸۴۳۵۵۳۱ همراه: ۰۵۱ ۴۲۱۹ ۵۱۲ ۰۹۱۵

پیش‌گفتار مترجم

«پدیده‌ی منظر»، همچون هر پدیده‌ی دیگری نسبتی با تاریخ در معنای عمیق فلسفی خود دارد. آغازی بر آن می‌توان متصور شد و دگرگونی‌هایی برای آن می‌توان برشمرد. این پدیده‌ی مکانمند متأثر از تغییرات جغرافیایی، گونه‌گون خواهد بود و ادراک آدمی نیز متأثر از فرهنگ، سیاست، ایدئولوژی و بسیاری عوامل دیگر، تحول و دگرذیسی می‌یابد. حاصل کنش‌ها و واکنش‌ها میان همه‌ی این‌ها، منظر را به پدیده‌ای چندوجهی، میان‌رشته‌ای و پیچیده بدل نموده است. آگوستین برک در کتاب خود به نام «اندیشه‌ی منظر»^۱ سرمنشأ زیست‌شناختی آن را کاوید و به قرن چهارم میلادی در چین بازگرداند. بر پایه‌ی استدلال وی آغاز شکل‌گیری مفهوم منظر در اروپا به نخستین سال‌های رنسانس بازمی‌گردد. نویسنده‌ی این کتاب، ایان دی. وایت، از همین زمان یعنی از قرن پانزدهم میلادی کتاب خود را آغاز کرده است و آن را تا روزگار معاصر پی می‌گیرد. با این حال، همه‌ی تاریخ‌نویسی‌ها با نگرشی گزینشی روبرو هستند؛ چیزهایی را باید برگزید و برخی را می‌بایست وانهاد. «دگرگونی» بیش از تداوم موردتوجه است، با همین دست‌آویز دگرگونی‌ها در تاریخ ثبت شده‌اند. «تفاوت» نیز بیش از تشابه به چشم خواهد آمد، از این‌روی شرایط و رویدادهای متفاوت، و حالات و اشکال متمایز نیز بخش برجسته‌ای از تاریخ منظر هستند. منظر و به‌ویژه نظریه‌ی منظر نیازمند انواع و گونه‌های مختلف بازنمایی نیز هست؛ زبان و ادبیات، بازنمایی نوشتاری را شکل می‌دهند و هنرهای تجسمی، گونه‌ای بازنمایی دیداری را فراهم می‌آورند که همگی در نهایت، بُردارهایی برای انتقال اندیشه‌ی منظر در خلال زمان هستند.

به‌رغم همه‌ی کوشش‌هایی که در چند سال گذشته برای روایی و رویش منظر در ایران شده است، کمبود کتاب‌های نظری و سستی کتب تاریخی نمایان است. بیشتر کتاب‌های تاریخی، منظر را به باغ فرو کاسته‌اند و به همین دلیل هنگامی که سخن از موضوع تاریخ در منظر به میان می‌آید، بی‌درنگ «باغ» یا «پارک» به یاد متبادر می‌شود. این در حالی است که منظر، مفهومی فراخ‌تر داشته و دریافت جامعی از آن برای هر معمار منظر، طراح محیط و مرمتگری که به محیط انسانی در پیوند با طبیعت می‌پردازد، بایسته و ناگزیر است. کتاب «تاریخ منظر» از رنسانس تا پست‌مدرن، با این انگیزه به فارسی برگردان شده است که بتواند بخشی از این خلأ را جبران نماید و بنیادی باشد برای انتقال اندیشه‌های ژرف به حوزه‌ی ادبیات منظر در ایران تا روزگاری بتوان سهم ایرانیان را در تاریخ منظر مدون نمود.

۱- آگوستین برک، اندیشه‌ی منظر، ترجمه‌ی علی اسدیپور، مشهد: کتابخانه‌ی کسری، ۱۳۹۶.

کتاب کنونی یعنی «تاریخ منظر؛ از رنسانس تا پست مدرن»، پیوند میان منظر و تاریخ را در پانصد سال گذشته می‌کاود. کتاب سرشتی میان‌رشته‌ای دارد و داده‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، جغرافیایی، باستان‌شناسی، برنامه‌ریزی و طراحی منظر را به کار می‌گیرد تا دگرگونی‌های کلیدی منظر را بازشناسد. گسترهٔ زیستگاهی کتاب کشورهای آنگلو ساکسون و حوزهٔ تأثیرگذاری آن‌ها را پوشش می‌دهد؛ یعنی اروپای غربی با محوریت بریتانیا، فرانسه، آلمان، هلند، و استرالیا، آمریکای شمالی و دیگر مستعمرات آن‌ها در آفریقا. چرایی تمرکز بر این سرزمین‌ها، نقش «پارادایم زیبایی‌شناسی غرب» در جهان معاصر است که هرچند یگانه پارادایم موجود نیست ولی بی‌گمان نیرومندترین آن‌ها است. کتاب، پیوندی میان ایدئولوژی‌های سیاسی-اقتصادی و ساختارهای اجتماعی با منظر برپا می‌نماید و با نگاهی بر پایهٔ شمایل‌نگاری، آثار نقاشی، نوشته‌های ادبی-داستانی و نقشه‌های کار توگرافی را به خدمت می‌گیرد تا دگرگونی و تحول در مفهوم منظر و ادراک آن را در تاریخ روشن سازد. در کتاب توجه قابل توجهی نیز به ارزیابی و ارزشیابی منظر تاریخی، مدیریت و سیاست‌گذاری برای حفاظت از آن‌ها بر اساس ویژگی‌های میراثی، تفریحی و چشم‌اندازی شده است. به همین سبب موضوع پارک‌های ملی، موزه‌های فضای باز و سایت‌ها و محوطه‌های میراث فرهنگی مورد توجه هستند. این کتاب می‌تواند برای پژوهشگرانی از حوزه‌های گوناگون معماری، معماری منظر، مرمت بافت‌های تاریخی، طراحی محیط و دیگر علاقه‌مندان به موضوعات جغرافیایی فرهنگی مفید، آموزنده و جذاب باشد.

کتاب در پنج فصل تنظیم شده است؛ فصل نخست آن شالوده‌های نظری لازم برای درک کتاب را فراهم می‌آورد و تصویری از تمام کتاب پیش چشم خواننده قرار می‌دهد. دیگر فصول کتاب در سیری تاریخی حرکت می‌کنند و بخش‌بندی‌ها بر اساس اثرگذاری و ارزش هر رویداد یا تحول است. کتاب سرشار از اسامی افراد، مکان‌ها، رویدادها و مانند آن است، به همین سبب پانویست‌هایی به متن توسط مترجم افزوده شده‌اند تا آن را برای خوانندهٔ فارسی‌زبان گویا نماید. شمار تصاویر کتاب اندک بودند و پیشا متن کافی برای خوانندهٔ فارسی را فراهم نمی‌آوردند، از این‌روی تعداد قابل توجهی تصویر نیز برای به نمایش درآوردن آنچه نویسنده اشاره می‌نماید به متن افزوده شدند که با عنوان «افزودهٔ مترجم» از دیگر تصاویر کتاب متمایز شده‌اند. مترجم کوشیده است تا برگردانی درخور، روان و دقیق ارائه کند با این حال نمی‌تواند بی‌کاستی باشد، بنابراین آمادهٔ دریافت نظرات و پیشنهادات اصلاحی است.

دکتر علی اسدپور
استادیار دانشگاه هنر شیراز

فهرست

۵	فصل اول: منظر و تاریخ
۱۳	رویکردهای منظر
۱۵	رویکردهای عینی
۱۷	رویکردهای ذهنی
۲۵	فصل دوم: منظرهای مدرن آغازین
۲۵	منظر و فتودالیسم
۲۶	منظرهای اروپایی در قرن پانزدهم
۳۲	گذار از فتودالیسم به سرمایه‌داری
۳۴	دگرگونی محیط و منظر: عصر یخبندان کوچک
۳۶	دگرگونی منظرهای کشاورزی
۴۷	ادراک منظر
۴۸	نقشه‌نگاران و منظر
۵۵	ظهور هنر منظر و ایده منظر
۶۲	اروپا و جهان گسترده‌تر: مستعمره آمریکای شمالی
۶۹	فصل سوم: روشنگری، پیکچرسک و منظرهای رمانتیک
۷۶	منظرهای محصور و آبادگری
۷۹	خانه‌های بیلاقی و پارک‌های منظر
۸۹	منظرهای صنعتی بدوی
۹۱	منظر و هنر در بریتانیای قرن هجدهم
۹۴	نقشه‌نگاری و منظر در عصر روشنگری
۹۸	تحول منظر در آمریکای شمالی
۱۰۰	منظرهای پیکچرسک
۱۰۶	منظرهای رمانتیک

۱۰۸	ویلیام وردزورث و سرزمین دریاچه
۱۱۰	جهان رمانتیک سلت‌ها
۱۱۵	جنبش رمانتیک و علم
۱۱۷	جنبش رمانتیک و جنگل‌ها
۱۱۹	منظرها و هنر رمانتیک

۱۲۳ فصل چهارم: منظرهای صنعتی و امپریالیستی

۱۲۳	منظرهای صنعتی
۱۲۶	تأثیر صنعتی سازی بر منظرهای مناطق پیرامونی در اروپا
۱۳۱	هنر، منظر و هویت ملی در قرن نوزدهم
۱۳۹	منظرهای منطقه‌ای و رمان‌های منطقه‌ای
۱۴۲	امپریالیسم و منظر
۱۵۲	دگرگونی منظر و ادراک منظر در آمریکای قرن نوزدهم

۱۶۳ فصل پنجم: منظرهای مدرن و پسا مدرن

۱۶۳	مروری بر تغییرات منظر در قرن بیستم
۱۷۱	منظر، هویت و ملی‌گرایی
۱۸۱	منظر ایدئولوژی‌های سیاسی
۱۸۳	منظرهای یادبود و جنگ
۱۸۸	منظر و برنامه‌ریزی
۱۹۹	منظرهای گردشگری و تفریحی
۲۰۳	منظر و میراث
۲۱۰	نقشه‌نگاری و سنجش‌ازدور
۲۱۲	منظرهای خیالی و فانتزی
۲۱۴	فرجام: منظر در هزاره جدید

۲۱۵	ارجاعات
۲۳۳	کتابشناسی
۲۴۳	نمایه

Landscape and History

تاریخ منظر؛ از رنسانس تا پست مدرن، پیوند میان منظر و تاریخ را در پانصد سال گذشته می‌کاود. کتاب سرشتی میان‌رشته‌ای دارد و داده‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، جغرافیایی، باستان‌شناسی، برنامه‌ریزی و طراحی منظر را به کار می‌گیرد تا دگرگونی‌های کلیدی منظر را بازشناسد. گستره زیستگاهی کتاب کشورهای آنگلو ساکسون و حوزه تأثیرگذاری آن‌ها را پوشش می‌دهد؛ یعنی اروپای غربی با محوریت بریتانیا، فرانسه، آلمان، هلند، و استرالیا، آمریکای شمالی و دیگر مستعمرات آن‌ها در آفریقا. چرایی تمرکز بر این سرزمین‌ها، نقش «پارادایم زیبایی‌شناسی غرب» در جهان معاصر است که هرچند یگانه پارادایم موجود نیست ولی بی‌گمان نیرومندترین آن‌ها است. کتاب، پیوندی میان ایدئولوژی‌های سیاسی-اقتصادی و ساختارهای اجتماعی با منظر برپا می‌نماید و با نگاهی برپایه شمایل‌نگاری، آثار نقاشی، نوشته‌های ادبی-داستانی و نقشه‌های کارتوگرافی را به خدمت می‌گیرد تا دگرگونی و تحول در مفهوم منظر و ادراک آن را در تاریخ روشن سازد. در کتاب توجه ویژه‌ای نیز به ارزیابی و ارزشیابی منظر تاریخی، مدیریت و سیاست‌گذاری برای حفاظت از آن‌ها بر اساس ویژگی‌های میراثی، تفریحی و چشم‌اندازی شده است. به همین سبب موضوع پارک‌های ملی، موزه‌های فضای باز و سایت‌ها و محوطه‌های میراث فرهنگی مورد توجه‌اند. این کتاب می‌تواند برای پژوهشگرانی از حوزه‌های گوناگون معماری، معماری منظر، مرمت بافت‌های تاریخی، طراحی محیط و دیگر علاقه‌مندان به موضوعات جغرافیای فرهنگی مفید، آموزنده و جذاب باشد.

قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان

9 786006 509266

شهرداری
معماری و
کتابخانه تخصصی هنر، از ۱۳۹۷